

## האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הרתעה, כפייה, ודיפלומטיה כופה ביחסים בין-לאומיים - 58895

תאריך עדכון אחרון 10-08-2017

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יחסים בינלאומיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר דניאל סובלמן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: [Daniel.sobelman@mail.huji.ac.il](mailto:Daniel.sobelman@mail.huji.ac.il)

שעות קבלה של רכז הקורס: יפורסם בהמשך

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

אחד המדדים החשובים לפיהם נבחנים שחקנים ביחסים בינלאומיים הנו מידת יכולתם להשפיע על התנהגותם של שחקנים אחרים, לעצב את סביבתם האסטרטגית, ולמלא את מבוקשם מתחת לסף המלחמה על ידי ניצול יכולת המיקוח שלהם וללא הפעלה משמעותית של כוח צבאי. הכלים המרכזיים העומדים לרשותם הם כפייה (Coercion) ונגזרותיה, לרבות הרתעה ודיפלומטיה כופה (Coercive) כמו, והאקדמי האסטרטגי הדיון התפתחות את ויסקור אלה יסוד במונחי יעסוק זה קורס (Diplomacy). גם את הידע המעשי לגבי הרתעה וכפייה, כפי שהתפתח בעשורים שחלפו מאז מלחמת העולם השנייה. בין השאר, ננתח מקרי בוחן בולטים ונדון באתגרים עמם מתמודדת ישראל בבואה להשפיע על התנהגותם של השחקנים המרכזיים בסביבתה האסטרטגית, בהם שחקנים בלתי מדינתיים דוגמת חמאס וחזבאללה, ומדינות בעלות עוצמה והשפעה אזורית, כגון איראן. בנוסף, נדון בשאלה מדוע מדינות דומיננטיות דוגמת ארה"ב וישראל נכשלות לא אחת בהשגת מטרותיהן אל מול שחקנים חלשים מהן בהרבה, ולחילופין, כיצד מצליחים שחקנים חלשים יחסית לצבור השפעה ולבסס את עמדת המיקוח שלהם אל מול יריבים חזקים בהרבה.

מטרות הקורס:

להקנות לסטודנטים כלים וידע תיאורטי, היסטורי ועכשווי להבנת האופן שבו שחקנים משתמשים באסטרטגיות של כפייה בניסיון להשפיע על התנהגותם של אחרים ולעצב את סביבתם האסטרטגית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לשלוט ברעיונות, במושגים ובמונחים הנהוגים בשיח האקדמי לגבי כפייה

לסווג ולהשוות בין התופעות התיאורטיות הקשורות למחקר האקדמי על כפייה

לרתום את הידע שנרכש בקורס כדי להסביר ולנתח משברים וקונפליקטים בזירה הישראלית והבינלאומית, לרבות התפתחויות הנמצאות על סדר היום

לדון בצורה ביקורתית באופן שבו שחקנים פעלו - או פועלים בימים אלה - לנקוט אסטרטגיות של כפייה על מנת לקדם את האינטרסים שלהם

דרישות נוכחות (%) :

עד שלושה חיסורים בלתי מוסברים

שיטת ההוראה בקורס: סמינר

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

1. מבוא

2. הרתעה, מיקוח, ודיפלומטיה כופה: הבטים מבניים ואסטרטגיים

3. כיצד "פועלת" כפייה? למה משמשת עוצמה צבאית? התפתחות הדיון התיאורטי על התנאים שאמורים לאפשר כפייה יעילה

4. הרתעה כתופעה לפני מלחמת העולם השנייה

5. עידן "הנשק המוחלט": שלבים בהתפתחות תיאוריית ואסטרטגיית ההרתעה לאחר 1945

6. על חשיבותה של אמינות בהרתעה ובכפייה: מדוע שחקנים מתקשים לייצר ולשמר אמינות? איומים ואמינות מנקודת מבטם של המאיים והמאויים

7. התפתחות הדיון התיאורטי והאסטרטגי בנושא הרתעה בראשית המלחמה הקרה, והמעבר מדוקטרינת "התגובה המוחצת" של אייזנהאואר ל"השמדה הדדית מובטחת". דיון בשרידות, פגיעות, ויכולת מכה שנייה אמינה

8. משבר הטילים בקובה כאירוע המכונן של המלחמה הקרה: כיצד הצליח ממשל הנשיא קנדי לכפות על ברה"מ את הוצאת ראשי הקרב הגרעיניים מקובה? האם מקרה הבוחן המפורסם ביותר של דיפלומטיה כופה היה הצלחה אסטרטגית או בעיקר מזל?

9. צפייה ודיון בסרט

10. מלחמת וייטנאם: מדוע וכיצד נכשלה ארה"ב לכפות את מדיניותה על צפון וייטנאם? האם כוח אווירי הוא אמצעי כפייה יעיל?

11. על היתרונות והמגבלות של נשק גרעיני כאמצעי כפייה: האם נשק גרעיני יעיל מלבד לצרכי הרתעה גרעינית?

10. מהרתעה גרעינית להרתעה קונוונציונלית

13. האם תנאי היסוד שבבסיס תיאוריית ההרתעה מציאותיים?

14. איתותים ככלי ליצירת איום אמין: תיאוריה ופרקטיקה

15. הרתעה "מורכבת" בעידן שלאחר פיגועי ה-11 בספטמבר 2001: האם ניתן להרתיע טרור?

16. הרתעה וכפייה במרחב המקוון: מהו מרחב הסייבר והאם ניתן להרתיע בו?

17. כפייה כלכלית: הוויכוח על יעילותן של סנקציות כלכליות ככלי לעיצוב התנהגות

18. אסטרטגיית ההרתעה של ישראל

19. אסטרטגיית ההרתעה של ישראל-(המשך)

20. מדוע שחקנים חזקים אינם מצליחים לכפות את רצונם על יריבים חלשים

21. כפייה אסימטרית: האם ישראל מסוגלת להרתיע ולנצח את יריביה?

22. התפתחות יחסי ההרתעה בין ישראל לחזבאללה: מכללי משחק טקטיים למשוואות אסטרטגיות

23. ישראל-חמאס: כשלון והצלחה בהרתעה מול רצועת עזה

24. אסטרטגיות הרתעה וכפייה בניסיון הישראלי לעצור את תכנית הגרעין של איראן

25. צפון קוריאה: כיצד הצליחה פיונגיאנג להרתיע את דרכה לפצצה

26. דיון מסכם.

חומר חובה לקריאה:

Joseph S. Nye Jr., "Hard, Soft and Smart Power," in Andrew F. Cooper, Jorge Heine, and Ramesh Thakur, *The Oxford Handbook of International Diplomacy* (Oxford: Oxford University Press, 2013), pp. 1-18.

Thomas C. Schelling, *Arms and Influence* (New Haven: Yale University Press, 1966),

---

pp. 1-34.

Robert A. Pape, *Bombing to Win: Air Power and Coercion in War* (Ithaca: Cornell University Press, 1996), pp. 12-18.

Thomas C. Schelling, *The Strategy of Conflict* (Cambridge: Harvard University Press, 1960), pp. 1-20.

Alexander L. George and Richard Smoke, *Deterrence in American Foreign Policy: Theory and Practice* (New York: Columbia University Press, 1974), pp. 11-37.  
Thomas C. Schelling, *Arms and Influence* (New Haven: Yale University Press, 1966), pp. 69-91, 116-125.

Samuel W. Wells, "The Origins of Massive Retaliation," *Political Science Quarterly*, Vol. 96, No. 1 (Spring, 1981), pp. 31-52.

Stephen J. Cimbala, *Coercive Military Strategy* (Austin: Texas A&M University Press, 1998), pp. 43-68.

William Burr and Jeffrey Kimball, "Nixon's Secret Nuclear Alert: Vietnam Diplomacy and the Joint Chiefs of Staff Readiness Test, October 1969," *Cold War History*, Vol. 3, No. 2 (January 2003), pp. 113-156.

Robert Jervis, "The Utility of Nuclear Deterrence" in Robert J. Art and Kenneth N. Waltz (eds.) *The Use of Force*, pp. 108-115.

John J. Mearsheimer, *Conventional Deterrence* (Ithaca: Cornell University Press, 1983), pp. 23-66.

Paul Huth and Bruce Russett, "What Makes Deterrence Work? Cases from 1900 to 1980," *World Politics*, Vol. 36, No. 4 (July 1984), pp. 496-526.

Richard Ned Lebow and Janice Gross Stein, "Deterrence: The Elusive Dependent Variable," *World Politics* Vol. 42, No. 3 (April 1990), pp. 336-369.

James D. Fearon, "Signaling Foreign Policy Interests: Tying Hands versus Sinking Costs," *The Journal of Conflict Resolution*, Vol. 41, No. 1 (February, 1997), pp. 68-90.

Robert F. Trager and Dessislava P. Zagorcheva, "Deterring Terrorism: it Can Be Done," *International Security* Vol. 30 No. 3 (Winter 2005/6), pp. 87-123.

Joseph S. Nye, Jr., *Deterrence and Dissuasion in Cyberspace*, *International Security* Vol. 41, No. 4 (Winter 2016/17), pp. 44-71.

---

Daniel W. Drezner, *The Hidden Hand of Economic Coercion*, *International Organization*, Vol. 57 (Summer 2003), pp. 643-659.

Uri Bar-Joseph, "Variations on a Theme: The Conceptualization of Deterrence in Israeli Strategic Thinking," *Security Studies*, Vol. 7 No. 3 (Spring 1988), pp. 145-181.

יוסי בידץ ודימה אדמסקי, "התפתחות הגישה הישראלית להרתעה דיון ביקורתי בהיבטיה התאורטיים והפרקטיים", עשתונות, גיליון 8 (אוקטובר 2014), עמ' 7-43.  
אסטרטגיית צה"ל 2015, עמ' 19-21.

Todd S. Sechser, "Goliath's Curse: Coercive Threats and Asymmetric Power," *International Organization*, Vol. 64, No. 4 (October, 2010), pp. 627-660.

Itai Brun, "While You Were Busy Making Other Plans -- The Other RMA," *The Journal of Strategic Studies* Vol. 33, No. 4 (August 2010), pp. 535-565.

- Daniel Sobelman, "Learning to Deter: Deterrence Failure and Success in the Israel Hezbollah Conflict 2006-16," *International Security* (Winter 2016/17), pp. 151-196.

מוני חורב, "מבצעי הרתעה: מה ניתן ללמוד מהניסיון הצה"לי ברצועת עזה?" עיונים בביטחון המזרח התיכון מס' 15, (מרכז בגין-סאדאת למחקרים אסטרטגיים, אוקטובר 2015).

Robert Jervis, "Getting to Yes With Iran: The Challenges of Coercive Diplomacy," *Foreign Affairs* Vol. 92 No. 1 (January/February 2013), pp. 105-115.

יאיר עברון, "יציבות מאזן ההרתעה", הארץ, 2 בספטמבר 2009.

Derek D. Smith, *Deterrence and Counterproliferation in the Age of Weapons of Mass Destruction*, *Security Studies*, Vol.12 No. 4 (Summer 2003), pp. 152-197.

J.F.O. McAllister, "Pyongyang's Dangerous Game," *TIME*, April 4, 1994.

חומר לקריאה נוספת:

Lawrence Freedman, *Strategic Coercion: Concepts and Cases* (Oxford: Oxford University Press, 1988), pp. 2-14.

Alexander L. George, *Coercive Diplomacy*, in in Robert J. Art and Kenneth N. Waltz (eds.) *The Use of Force* (Seventh Edition), pp. 72-78.

Jack. S. Levy, "Deterrence and Coercive Diplomacy: The Contributions of Alexander

---

George, “Political Psychology, Vol. 29, No. 4 (August, 2008), pp. 537-552.

Robert J. Art, “To What Ends Military Power,” *International Security*, Vol. 4, No. 4, (Spring, 1980), pp. 3-35.

John A. Warden III, “Success in Modern War: A Response to Robert Pape’s Bombing to Win,” *Security Studies*, Vol. 7, No. 2 (Winter 1997/98), pp. 172-190.

R. J. Overy, “Airpower and the Logic of Deterrence Theory before 1939,” *Journal of Strategic Studies*, Vol. 15, No. 1 (1992), pp. 73-101.

George H. Quester, *Deterrence Before Hiroshima: The Airpower Background of Modern Strategy* (New York: Wiley, 1966), pp. 1-16.

Alan Alexandroff and Richard Rosecrance, “Deterrence in 1939,” *World Politics*, Vol. 29, No. 3 (April, 1977), pp. 404-424.

Bernard Brodie, “War in the Atomic Age,” in Bernard Brodie (ed.), *The Absolute Weapon: Atomic Power and World Order* (New York: Harcourt Brace, 1946), pp. 21-69.

Glenn Snyder, “The Balance of Power and the Balance of Terror,” in Paul Seabury (ed.) *Balance of Power* (San Francisco: Chandler, 1965), pp. 184-201.

Rudolf E. Peierls, *Atomic Histories* (New York: American Institute of Physics, 1997), pp. 187-194.

Herman Kahn, *Thinking About the Unthinkable*, (New York: Boulder, 1962).

Thomas C. Schelling, *The Strategy of Conflict* (Cambridge: Harvard University Press, 1960), pp. 187-203.

Dianne Pfundstein Chamberlain, “It is Time to Drive a Stake Into the Heart of the American Credibility Myth,” *War on the Rocks*, September 27, 2016.

Robert Jervis, *Perception and Misperception in International Politics* 2nd edition (Princeton: Princeton University Press, 2017), Introduction, chapter 1.

“The Evolution of NATO’s Strategy of Flexible Response: A Reinterpretation,” *Security Studies*, Vol. 1, No. 1 (Summer, 1991), pp. 132-156.

---

*"Mutual Deterrence" Speech by Secretary of Defense Robert S. McNamara, San Francisco, September 18, 1967. Link.*

*Robert S. McNamara, "Appendix: The Nuclear Risks of the 1960s and Their Lessons for the Twenty-First Century," in Robert S. McNamara, In Retrospect: The Tragedy and Lessons of Vietnam (Random House, 1995), pp. 337-346.*

*Lawrence Freedman, The Evolution of Nuclear Strategy (London: Palgrave, 2003), pp. 215-242.*

*Alexander L. George, "The Cuban Missile Crisis, 1962," in Alexander L. George, David K. Hall, and William E. Simons, The Limits of Coercive Diplomacy (Boston: Little, Brown and Company, 1971), pp. 86-143.*

*Stephen J. Cimbala, Coercive Military Strategy (Austin: Texas A&M University Press, 1998), pp. 97-113.*

*Robert A. Pape, Bombing to Win: Air Power and Coercion in War (Ithaca: Cornell University Press, 1996), pp. 174-210.*

*Todd S. Sechser and Matthew Fuhrmann, Nuclear Weapons and Coercive Diplomacy (Cambridge: Cambridge University Press, 2017), pp. 235-258.*

*Jonathan Shimshoni, Israel and Conventional Deterrence (Ithaca: Cornell University Press, 1990), pp. 5-33.*

*John Stone, "Conventional Deterrence and the Challenge of Credibility," Contemporary Security Policy, Vol. 33, No. 1 (2012), pp. 108-123.*

*Keith B. Payne, "Understanding Deterrence," Comparative Strategy, Vol. 30 No. 5 (2011), pp. 393-427.*

*Avner Cohen, "The Last Nuclear Moment," New York Times, October 6, 2003.*

*Henry A. Kissinger, Years of Upheaval, (New York: Simon and Schuster, 1982), pp. 575-611.*

*Amir Lupovici, "The Emerging Fourth Wave of Deterrence Theory—Toward a new Research Agenda," International Studies Quarterly Vol. 54 (2010), pp. 705-732.*

*Emanuel Adler, "Complex Deterrence in Asymmetric-Warfare Era," in T.V. Paul, Patrick M. Morgan, and James W. Wirtz (eds.) Complex Deterrence (Chicago: The University of Chicago Press, 2009), pp. 85-108.*

- 
- Alex S. Wilner, "Deterring the Undeterrable: Coercion, Denial and Delegitimization in Counterterrorism," *Journal of Strategic Studies*, Vol. 34 No. 1 (2011), pp. 3-37.
- Graham Allison, "Why ISIS Fears Israel," *The National Interest*, August 8, 2016.
- עמית שיניאק, "התהוות המדינה במרחב הספר המקוון: השוואה תיאורטית והיסטורית", בין הקטבים, גיליון 3 (דצמבר, 2014), עמ' 13-44.
- David E. Sanger and Eric Schmitt, "U.S. Cyberweapons, Used against Iran and North Korea, Are a Disappointment Against ISIS," *New York Times*, June 12, 2017.
- Erica D. Borghard & Shawn W. Lonergan, "The Logic of Coercion in Cyberspace," *Security Studies*, Vol. 26, No. 3 (2017), pp. 452-481.
- Travis Sharp, "On Cyber Coercion: Lessons from the Sony Hack that We Should Have Learned, But Didn't," *War on the Rocks*, June 1, 2017.
- Nader Habibi, "The Iranian Economy in the Shadow of Economic Sanctions," *Middle East Brief*, Crown Center for Middle East Studies, No. 31 (October, 2008).
- Robert A. Pape, *Why Economic Sanctions Do Not Work*, *International Security*, Vol. 22, No. 2, (Autumn, 1997), 90-136.
- מיכה בר, קווים אדומים באסטרטגיית ההרתעה הישראלית (תל-אביב: מערכות, 1990), עמ' 14-48.
- Boaz Atzili and Wendy Pearlman, *Triadic Deterrence: Coercing Strength, Beaten by Weakness*, *Security Studies*, Vol. 21, No. 2 (2012), pp. 301-335.
- Dmitry (Dima) Adamsky, "From Israel with Deterrence: Strategic Culture, Intra-war Coercion and Brute Force," *Security Studies*, Vol. 26 No. 1 (2017), pp. 157-184.
- Amir Lupovici, *The Power of Deterrence: Emotions, Identity and American and Israeli Wars of Resolve* (Cambridge: Cambridge University Press, 2016).
- פיליפ גורדון, עמוס ידלין וארי הייסטין, "משבר קטאר: סיבות, השלכות, סיכונים והצורך בפשרה", פרסום מיוחד, המכון למחקרי ביטחון לאומי, 13 ביוני 2017.
- Nicholas Parasie and Summer Said, "Arab States Demand Qatar Close Al Jazeera, Shut Turkish Base," *Wall Street Journal*, June 23, 2017. [Link to article.](#)
- Nicholas Parasie and Summer Said, "Qatar Seeks New Air, Sea Links Amid Rift,"

---

Wall Street Journal, June 14, 2017. Link to article.

Charles D. Freilich, "Why Israel Can't Win Wars Anymore," *Survival* (March 2015), pp. 72-92.

Edward L. Katzenbach, Jr. and Gene Z. Hanrahan, "The Revolutionary Strategy of Mao Tse-Tung," *Political Science Quarterly*, Vol. 70, No. 3 (September, 1955), p. 325., Vol. 70, No. 3 (Sep., 1955), pp. 321-340.

Ivan Arreguin-Toft, "How the Weak Win Wars: A Theory of Asymmetric Conflict," *International Security*, Vol. 26 No. (2001), pp. 93-128.

Andrew Mack, "Why Big Nations Lose Small Wars: The Politics of Asymmetric Conflict," *World Politics*, Vol. 27, No. 2 (1975), pp. 175-200.

יגיל הנקין, "ומה את לא הרתענו את חזבאללה?", צבא ואסטרטגיה, כרך 6, גיליון 3 (דצמבר 2014), עמ' 109-130.

רס"ן א', "ניצחון מהאוויר: אסטרטגיה של מלחמות הרתעה", בין הקטבים גיליון 11-12, עמ' 65-78.

ראיון עם ראש המוסד לשעבר אפרים הלוי בעקבות מבצע "צוק איתן" (קישור).

Gil Merom, "The Logic and Illogic of an Israeli Unilateral Preventive Strike on Iran," *The Middle East Journal*, Vol. 71, No. 1 (Winter, 2017), pp. 87-110.

Graham Allison, "The Cuban Missile Crisis at 50: Lessons for U.S. Foreign Policy Today," *Foreign Affairs*, Vol. 91. No. 4 (July/August 2012), pp. 11-16.

Kenneth N. Waltz, "Why Iran Should Get the Bomb: Nuclear Balancing Would Mean Stability," *Foreign Affairs*, Vol. 91 No. 2 (July/August 2012), pp. 2-5.

Van Jackson, *Rival Reputations: Coercion and Credibility in US-North Korea Relations* (Cambridge: Cambridge University Press, 2016), pp. 138-169.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

---

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 50 %  
הרצאה 0 %  
השתתפות 0 %  
הגשת עבודה 0 %  
הגשת תרגילים 25 %  
הגשת דו"חות 25 %  
פרויקט מחקר 0 %  
בחנים 0 %  
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

הרכב הציון בקורס  
מבחן בית מסכם בסוף הקורס 50%  
תרגיל אמצע קורס 25%  
הגשת דו"חות קריאה 25%